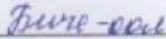
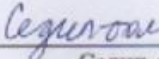

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Тыва
Управление образованием Чеди-Хольского кожууна
МБОУ Ак-Тальская СОШ

РАССМОТРЕНО
Руководитель ШУМО

Биче-оол Д.А.
Протокол № 1
От «29» 08 2024 г.

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора
по УВР

Седип-оол Ч.В.
Приказ № 20
от «30» 08 2024г

УТВЕРЖДЕНО
Директор

Сотпа У.Д.
Приказ № 20
от «30» 08 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Внеурочной деятельности

«Созугледдин лингвистиктиг сайгарылгазы»

для обучающихся 10 классов

Ак-Тал 2024

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ АК-ТАЛЬСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ
ШКОЛА ЧЕДИ-ХОЛЬСКОГО КОЖУУНА РЕСПУБЛИКИ ТЫВА, Сотпа Урана
Дужук-ооловна, Директор

26.09.24 05:52 (MSK)

Сертификат 8BD1DF16DDC8D69F1956CCCE3F18FEFA

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИКТИГ ПЛАННААШКЫН

Календарь-тематиктиг планнаашкынны (КТП) башкы ажыл-чорудулгазының уг-шии, уругларның сонuurгалының болгаш кадыкшылының байдалынга дүүштүр, бөлүктээн дээш оон-даа өске аргалар-биле өскертип ажылдап болур. КТП- ни боттандырарда, электроннуг (чурагайлыг) өөредилге курлавырларын ажыглаарының аргаларын кичээнгейге алып, өөредилге-методиктиг материалдарны (мультимедийлиг программатор, электроннуг номнар болгаш пособиелер, электроннуг библиотекалар, виртуалдыг лабораториялар, оюннуг программатор, өөредилгениң чурагайлыг курлавырларының чыындызы) бар, белеткеп каан курлавырга даяныр, ол ышкаш башкы боду чогаадып тургузуп алгаш ажыглаар.

ТЕМАЛЫГ ПЛАННААШКЫН
10 класс (34 шак)

Блок	Тема (ооң иштинче кирип турар билиглер)	Шак саны ниити б/ш тема аайы- биле	Өөреникчилерниң ажыл-чорудулгазының хевирлери
Дыл дугайында ниити билиглер	Дыл дугайында ниити билиглер	Ниити шагы - 4	
	Дыл болгаш ниитилел. Дыл болгаш культура	1	Тыва дыл - тыва чоннуң национал дылы, ооң ужур-дузазын, кол хүлээлгелерин таныштырар.
	Түрк дылдарның аразында тыва дылдың туружу	1	«Түрк дылдарның бөлүү» деп билиг-биле таныштырар.
	Эртеги түрк руниктиг бижиктиң тураскаалдары	1	Эртеги түрк руниктиг бижиктиң тураскаалдарының дугайында медээ- биле таныштырар.
	Тыва дылдың ажыглаттынып турар хевирлери	1	Литературлуг тыва дылдың нормалары-биле таныштырар. Девискээр талазы-биле тыва дылдың сөс курлавырының ылгалдары-биле таныштырары.
	<i>Хыналда диктант.</i>		Чогаадыкчы болгаш хыналда ажылдар.
	<i>Угаап боданыышкын хевиринге чогаадыг</i>		Хыналда диктант. Угаап боданыышкын хевиринге чогаадыг «Эжишкилер найыралы эртин дагны тургузар (Россия биле Тываның чижээнге)». Чогаадыг «Тыва дыл - мээң төрөөн дылым!»
Фонетика. Орфоэпия. Орфография	Фонетика. Орфоэпия. Орфография	Ниити шагы - 6	
	Фонетика, графика, орфоэпия, орфографияга катаптаашкын	1	Сөстүң адалгазын болгаш лексиктиг утказын ылгаар.
	Чугаа агымынга үннерниң өскерлири. Ажык үннерниң өскерлишкиннери	1	Чугаа агымынга үннерниң ажыглаттынарын сайгарар. Сөзүглелден өк-биле адаар ажык үннерни тывар.
	Ажык эвес үннерниң өскерлишкиннери	1	Сингармонизм дүрүмнеринге чагыртпайн баар таварылгаларлыг сөстөр сөзүглелден тывар. Ажык эвес үннерниң туруш талазы-биле өскерлишкиннерин тайылбырлаар. Долу болгаш долу эвес ассимиляцияны ылгаар; диссимиляцияны танып

	Шын адалганың нормалары.	1	билир. Тыва дылда метатезаны таныштырар. Сөстүң фонетиктиг сайгарылгазы. Литературлуг шын адалга нормалары, тыва дылда ударениениң хевирин таныштырар. өөренип эрткен орфограммаларны танып билир, сөстөрниң шын бижилгезин тайылбырлаар. Чогаадыкчы болгаш хыналда ажылдар. Хыналда диктант. Угаап боданыышкын хевиринге чогаадыг «Тыва дыл ХҮНҮН мээң билип турарым». Төлевилел «Тыва дылда өк-биле адаар ажык үннер».
	Тыва орфографияның принциптери	1	
	Слог. Тыва дылда ударение.	1	
	<i>Хыналда диктант.</i> <i>Угаап боданыышкын хевиринге чогаадыг</i>		
Лексика болгаш фразеология	Лексика болгаш фразеология	Ниити шагы - 6	
	Тыва дылдың сөс курлавырының дугайында билиг	1	Тыва дылга лексиканың болгаш фразеологияның ужур-дузазын билир. Тыва дылдың сөс курлавырының дугайын билир. Сөс - лексикологияның өөренип кол кезии (единицазы) деп ЧҮҮЛДҮ билир. Сөстүң лексиктиг утказын тодарадыр, лексиктиг утка биле билигнің аразында ылгалын аңгылаар. Сөстүң уткаларын ылгаар. Чаңгыс болгаш хөй уткалыг сөстөрни ылгаар. Доора болгаш көжүргөн уткалыг сөстөрниң тыптыр аргаларын ылгаар. Сөзүглелден синонимниг, антонимниг одуругларны болгаш омонимнерни танып билир. Сөстөрниң утка аайы-биле каттыжарының дугайын билир. Лексиканың тывылган угун билир: ниити түрк, чиңгине тыва болгаш үлегерлээн сөстөр. Лексиканың ажыглалының аайы-биле бөлүктөрүн аңгылап билир. Терминнерни чугаага ажыглаар. Табу болгаш эвфемизмнерни ылгаар, оларны чугаага ажыглап билир. Чоннуң ёзу-чаңчылдарын сагыыр: <i>адыг - мажсаалай, чымчак базар,</i>
	Сөс болгаш ооң уткалары.	1	
	Лексиканың тывылган угу. Тыва дылдың лексиказының ажыглалы	1	
	Тыва ономастика болгаш ооң онзагайы	1	
	Тыва лексикография	1	
	Тыва дылдың фразеологизмнери.	1	
	<i>Хыналда диктант.</i> <i>Словарьлыг диктант</i>		
	<i>Төлевилел «Сээң адың болгаш сен»</i>		

	Төлевилел «Эргижирээн сөстөрний бо хүнгү хүнде ажыглалы»; «Хуу чүве аттарының ниитичүве аттарынче шилчий бээри»		хайыракан, чоорганныг, кара чүве, тайга ээзи, чер кулак - эвфемизм. Тыва ономастиканың бөлүктөрүн чугаага ажыглаар: антропоним, топоним, зоонимнер.
	Словарьлыг диктант		Лингвистиктиг словарьлар, энциклопедиялар-била ажылдаар. Фразеологизмнерний утказын билир, идиома болгаш фразеологтут каттыжыышкыннарны ылгаар, чугааның байдалын барымдаалап, оларны ажыглаар. Сөзүглелден фразеологизмнерни таныыр, уткаларын тайылбырлаар, синонимнерин тывар. Фразеологизмнерний синонимниг одуруглар тургузарынга киржилгезин билир, оларны орус дылче очулдуар. Чогаадыкчы болгаш хыналда ажылдар. Хыналда диктант. Словарьлыг диктант. Угаап боданыышкын хевиринге чогаадыг «Хуу аттар делегейинге». Төлевилел «Сээң адың болгаш сен». Бердинген тема ёзугаар харылзаалыг чугаа тургузар. Төлевилел «Эргижирээн сөстөрний бөгүнгү хүнде ажыглалы»; «Хуу чүве аттарының ниити чүве аттарынче шилчий бээри».
Морфемика болгаш морфология	Морфемика болгаш морфология	Ниити шагы - 12	
	Сөс тургузуу болгаш сөс чогаадылганы дугайында билиг	1	Сөс тургузуу, чогаадылганы болгаш морфология дугайында теорияны билир.
	Сөс чогаадыр аргалар. Лексика-семантиктиг арга	1	Сөс чогаадыр лексика-семантиктиг, морфологтут, синтаксистиг, морфолог-синтаксистиг аргаларны билир.
	Морфологтут арга.	1	Аббревиация, калька аргаларын билир.
	Синтаксистиг арга	1	Конверсия, изоляция аргалары.
	Морфолог-синтаксистиг арга	1	Сөстүң морфемниг сайгарылганы кылыр.
			Чугаа кезектерин аңгылаарының барымдааларын билир.
			Аттыг чугаа кезектериний ниити демдектерин, синтаксистиг хүлээлгелерин аңгылаар.

	Аббревиация болгаш калька аргазы.	1	Тускай чугаа кезектериниң лексика-семантиктиг бөлүктөрүн ылгаар. Тускай чугаа кезектериниң грамматиктиг хевирлерин ылгаар.
	Конверсия болгаш изоляция аргалары.	1	Аас болгаш бижимел чугаага кылыг сөзүрүң хевирлерин, ат орнун, наречиелерни шын кылдыр ажыглаар, дылдың нормаларын сагыыр.
	Морфология. Морфологияга ниити катаптаашкын.	1	Дузалаал чугаа кезектериниң онзагайын тодарадыр. Чугаа кезектериниң морфологтуг сайгарылгазын кылыр.
	Тускай чугаа кезектериниң грамматиктиг уткалары, грамматиктиг хевирлери	1	Аас болгаш бижимел чугаага морфология биле орфографияның аразында харылзаазын сагыыр.
	Тускай чугаа кезектериниң синтаксистиг хүлээлгелери	1	Чогаадыкчы болгаш хыналда ажылдар. Немелде онаалгалыг диктант. Словарьлыг диктант.
	Дузалаал чугаа кезектери	1	Чурумал хевиринге чогаадыг «Залог болгаш вид хевирлериниң ужур-дузазы».
	Чугаа кезектериниң морфологтуг сайгарылгазы	1	Немелде онаалгалыг эдертиг. Шинчилел ажылы «Междометие болгаш Үн өттүнер сөстөр».
	<i>Немелде онаалгалыг диктант. Словарьлыг диктант.</i>		
	<i>Немелде онаалгалыг эдертиг Шинчилел ажылы «Междометие болгаш үн өттүнер сөстөр»</i>		
Чугаа. Чугааның стили	Чугаа. Чугааның стили	Ниити шагы - 6	
	Дыл болгаш чугаа. Чугаа чорудулгазының хевирлери	1	Дыл болгаш чугаа деп билиглерниң уткаларын тодарадыр, кызыгаарлаар. Чугаа чорудулгазының хевирлерин, черин (туружун) болгаш байдалын аңгылаар.
	Харылзажылганың хевирлери	1	Аас болгаш бижимел чугаа чорудулгазының кол элементилерин ылгаар, оларны аңгылаар.
	Чугааның аңгы-аңгы байдалдары	1	Чугаа чорудулгазының хевирлери: когнитивтиг, эмоционалдыг,
	Функционалдыг стильдер	1	

	Сөзүглелдин стилистиктиг сайгарылгазы	1	мотивациялыг. Чугааның аңгы-аңгы байдалдары. Монолог болгаш диалогту ылгаар. Стильдерниң ылгавырлыг талаларын аңгылаар, ажыглаттынар черин болгаш сорулгазын тодарадыр. Стильдерни аңгылаар: албан-херек, парлалга, эртем, чугаа, чечен чогаал. Ажылдап кылган телевилелдин түңнелин бижимел-биле айтыр, чыгдынган материалдарны ажыглап тургаш, презентацияга көргүзөр. Доклад, аннотация, тезистер, конспект, рецензия, реферат бижиир. Бердинген сөзүглелдерниң стиль талазы-биле эдилгезин кылыр. Сөзүглелдин стилистиктиг сайгарылгазын кылыр. Сөзүглелдин стилин, ооң ылгавырлыг демдектерин айтыр. Тыва дылдың электроннуг корпусу-биле ажылдаар; сөзүглелди эде тургузар; кол болгаш ийи чергениң медээлерин аңгылаар. Сөзүглелдин стилистиктиг сайгарылгазын кылыр. Чогаадыкчы болгаш хыналда ажылдар. Немелде онаалгалыг диктант. Эдертиг. Кайы-бир стильдин материалдарына даянып, кластер тургузар. Бөлүк-биле ажылдың хыналдазы «Тыва дылда чугаа стильдери» (тыва улустун тоолдарына даяныр).
	Сөзүглелди чаартырының хевирлери	1	
	<i>Чогаадыкчы болгаш хыналда ажылдар.</i> <i>Немелде онаалгалыг диктант.</i>		
	<i>Эдертиг</i>		
	<i>Кластер</i>		
	<i>Бөлүк-биле ажыл «Тыва дылда чугаа стильдери»</i>		